

Lahti, Mari

Iin kunta

Kovasinkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava

1. viranomaisneuvottelu

Aika 15.4.2026

Paikka Microsoft Teams

Läsnä

Nimi	Organisaatio
Niina Kangas	Lupa- ja valvontavirasto
Maria Ekholm-Peltonen	Lupa- ja valvontavirasto
Timo Leikas	Lupa- ja valvontavirasto
Tapani Pukinkorva	Iin kunta
Johanna Vakkuri	Iin kunta / Iin vesiliikelaitos
Visa Kämäräinen	Iin kunta / Iin vesiliikelaitos
Marja Lähteenmäki	Oulun museo- ja tiedekeskus
Vilma Sanaksenaho	Paliskuntain yhdistys
Reija Aaltonen	Paliskuntain yhdistys
Jaakko Leppinen	Kovasin tuulivoima / Hankevastavan edustaja
Erika Brusila	FCG
Mari Lahti	FCG

1 Viranomaisneuvottelun avaus ja järjestäytyminen

Puheenjohtajana toimii Niina Kangas (Lupa- ja valvontavirasto).

Muistion kirjaa Mari Lahti (FCG).

Käydään lyhyt esittäytymiskierros.

Hanketoimijan tulee poistua neuvottelusta hanketoimijan puheenvuoron jälkeen.

2 Iin kunnan sekä hanketoimijan puheenvuorot

Tapani Pukinkorva (Iin kunta):

- Kaavan taustalla on aikaisempi kaavahanke, joka kaatui hallinto-oikeudessa. Nyt selvitystyötä on täydennetty, ja odotamme mielenkiinnolla mitä mieltä selvityksistä ollaan. Kaava on periaatteessa hyvin pitkällä, sillä se noudattelee pitkälti aiempaa kumoutunutta kaavaa.

Jaakko Leppinen (Kovasin tuulivoima, hanketoimija):

- Hanketoimijan puolelta olemassa on melko pitkällä olevat suunnitelmat. Tuulimittaukset on suoritettu ja uusi kaavaratkaisu seuraa edellistä kaavaa. Isompia muutoksia ei ole luvassa.
- Tietoja ympäristön nykytilasta on päivitetty esim. Gasgridin suunnitteleman kaasuputken osalta. Suunnitelmia yhteensovitetään esim. tieyhteyden osalta.
- Kulkemisesta kaava-alueelle tehty sopimus yksityisen tiekunnan kanssa. Kulkuyhteydet kaava-alueella tulevat olemaan etelän suunnalta.
- Verkko-liityntä on suunnitteilla toteuttaa johtovarsiliityntänä 110 kV voimajohtoon, joka kulkee alueen läpi. Vaihtoehtona on Oulun kaupungin puolella olevien tuulivoimahankkeen kanssa yhdistettävissä olevat suunnitelmat.

Keskustelua:

Niina Kangas (LVV):

- Yhteisjohtokäytävät mahdollisuutena: Missä vaiheessa nämä suunnitelmat ovat, onko keskustelua käyty muiden hankkeiden kanssa?

Jaakko Leppinen:

- Navettakankaalta rakennetaan uusi yhteys Isokankaan alueelle, ja tämä on toinen liittyvä vaihtoehto. Ensimmäinen vaihtoehto on kuitenkin hankealueella sijaitseva reitti ja siihen liittyminen johdonvarsiliitynnällä.
- Suunnitelma voi elää sen mukaan, miten kapasiteetti elää.

Johanna Vakkuri (Iin kunta / Iin vesiliikelaitos):

- Vesiliikelaitoksen näkökulmasta kaava on vedentuotannon kannalta vaikealla alueella. Miten muuten alueen läheisyydessä sijaitsevat vedenottamot on huomioitu, kuin sillä, että kulkusuunta alueelle on muutettu etelästä. Millaisia suojuuksia on suunniteltu?

Jaakko Leppinen:

- Kaavassa on käsitelty pohjavesiasioita ja se on kaavan ydinasiaa. GTK on laatinut lisäselvityksen, jossa selvitetään, mitkä ovat riskit pohjavesialueelle. Selvityksessä on selvitetty mm. valumasuunnat ja hydrologiset yhteydet.

- Työmaaolosuhteilla pystytään rakentamaan suojauksia. Sen lisäksi voimaloissa on tarkat vuodonseurannat. Näiden avulla voidaan vähentää vuotoriskejä.

Visa Kämäräinen (lin kunta / lin vesiliikelaitos):

- Pohjavesi: Kaavan rajausta ulottuu pohjavesialueen rajan sisäpuolelle. Pohjavesialueen koskemattomuuden säilyminen on ollut iso huolen aihe tässä hankkeessa. Alue on erittäin herkkä ja tärkeä alue pohjaveden hankinnan kannalta ja lin kunnan vedenhankinnan kannalta. Olisi tärkeä saada pohjaveden laatu säilytettyä, jos kaava toteutuu.

Hanketoimija poistuu neuvottelusta klo 12.22.

3 Hankkeen ja kaavan valmisteluaineiston esittely

Erika Brusila (FCG) esittelee hankkeen ja kaavan valmisteluaineiston.

- Suunnitelmat mukailevat hallinto-oikeudessa kaatunutta kaavaa.
- Uusia tehtäviä selvityksiä:
 - o Pintavesivaikutukset, joissa käytetään SYKE:n VEMALA-mallinnusta
 - o Pohjavesivaikutukset päivitetään GTK:n selvityksen mukaisesti
 - o Maisemavaikutukset uuden ympäristöministeriön oppaan mukaisesti
 - o Vaikutukset luontoympäristöön arvioidaan ja otetaan huomioon uusi Luopas-opas.
 - Arvioidaan, että lisää maastonselvityksiä ei olisi tarpeen tehdä

Kaavakartalle on aiempaan verrattuna lisätty Gargridin kaasuputki ja tuulivoimaloiden alueita rajattu.

Keskustelua:

Vilma Sanaksenaho (Paliskuntain yhdistys):

- Esityksessä oli kuva poronhoitoon liittyvistä rakenteista, jossa näkyi esteita: Mitä kautta alueelle tullaan, tullaanko esteiden läpi?

Erika Brusila (FCG):

- Kuljetukset alueelle tulevat etelästä, eli ei esteiden läpi.

Johanna Vakkuri (lin kunta / lin vesiliikelaitos):

- Esityksessä oli kuva myllystä kaatuneena: käydäänkö kuva uudelleen läpi? Mikä oli 80 metriä ja mikä oli voimalan kaatumisetäisyys?

Niina Kangas (LVV):

- 80 metriä on etäisyys, kuinka lähelle tv-alueen rajaa voimala voi sijoittua, jotta sen kaikki osat pysyvät tv-alueen rajauksen sisällä.

Erika Brusila esittelee uudelleen esityksessä olleen havainnekuvan tapauksesta, jossa voimala 6 kaatuisi kohti Välikankaan pohjavesialuetta:

Vaikutukset pohjavesiin, voimala 6 ja Välikankaan pohjavesialue

FCG.

- Voimalan siipien kaatumista pohjavesialueelle ei arvioida aiheuttavan merkityksellistä riskiä, vaan riskin katsotaan aiheutuvan voimalan konehuoneen (missä käsitellään pieniä määriä öljyä ja muita kemikaaleja) kaatumisesta pohjavesialueelle. Mahdolliset tulipalot myös koskevat usein konehuonetta.
- Mikäli roottorin halkaisija on 160 m, voi tuulivoimalan tornin juuri sijaita korkeintaan 80 m etäisyydellä tuulivoimala-alueen reunasta. Näin ollen enimmäiskorkeisen tuulivoimalan konehuone ei yllä kaatumaan pohjavesialueelle, mutta siipiosa voi kaatua pohjavesialueen rajan sisäpuolelle, mutta ei pohjaveden muodostumisalueelle.
- Riski voi muodostua tulipalon aikana sammutuksessa mahdollisesti käytettävistä sammutusvaahdoista. Koska pintaveden tai pohjaveden virtaus voimalapaikoilta ei suuntaudu kohti pohjavesialueita, voimala-alueilla mahdollisesti tapahtuvat tulipalot ja niiden sammutus eivät muodosta merkittävää riskiä läheisten pohjavesialueiden pohjaveden laadulle.
- GTK:n vuonna 2024 tekemän tutkimuksen mukaan maaperä voimala-alueen ja pohjavesialueen välillä on vettä heikosti läpäiseviä hieta ja hienohietakerroksia sisältävää hiekkaa tai hienohietaa.

Raja minkä sisäpuolelle tuulivoimala voi kaatua

Raja minkä sisäpuolelle tuulivoimalan konehuone voi kaatua

200 m

120 m

siipi

konehuone

Konehuoneen enimmäiskorkeus n. 200 m

Tuulivoimalan enimmäiskorkeus 280 m

kivistä hiekkaa

hienohieta ja hietakerroksia

moreeni

Pinta- ja pohjaveden virtausuunta

Tornin juuren etäisyys tv-alueen reunasta 80 m

Pohjaveden muodostumisalueen raja, 235 m tv-alueen rajasta

Pohjavesialueen raja, 135 m tv-alueen rajasta

Tuulivoima-alueen (tv-alue) raja, eli raja minkä sisäpuolella tuulivoimalan rakenteiden tulee sijaita

4 Viranomaisten puheenvuorot ja keskustelu

Luetaan sähköpostilla annetut kommentit neuvotteluun:

Pohjois-Pohjanmaan liitto, Erika Kylmänen:

- Voimaan määrätyssä energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa (MKH 18.8.2025) Kova-sinkankaan alueelle on osoitettu seudullisesti merkittävä tuulivoimaloiden alue tv-1 381. Hyväksymispäätöksestä toimitettiin 15 valitusta Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Yksi valituksista kohdistui myös tuulivoimaloiden alueeseen tv-1 381. Perusteluina valituksessa olivat mm. riittämättömät selvitykset ja vaikutusten arviointi pohjavesialueita ja vesistövaikutuksia koskien. Pohjois-Pohjanmaan liitto odottaa Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden välipäätöstä maakuntakaavasta.
- Kova-sinkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan kuudesta voimalasta neljä sijoittuu maakuntakaavan tv-alueelle ja kaksi voimalaa noin 120–200 metrin päähän tv-alueen rajasta. Lähin voimala (nro 6) sijoittuu noin 135 metrin etäisyydelle Välikankaan pohjavesialueesta. Pohjois-Pohjanmaan liitto korostaa, että Kova-sinkankaan tuulivoimahankkeen kaavoitusmenettelyssä on varmistuttava, ettei pohjavesialueisiin muodostu suuria haitallisia vaikutuksia. Pohjois-Pohjanmaan liitto näkeekin nyt tehdyt tarkentavat tutkimukset ja selvitykset tarpeellisina.
- Voimalan nro 6 tuulivoimaloiden alue on varsin ahdas, sillä sitä rajoittavat koillispuolella pohjavesialue, lounaispuolella luo-1 alue ja itäpuolella muinaisjäännöskohde (sm3).

-
- Toimme OAS-lausunnossamme myös esille, että koska Kovasinkankaan tuulivoimahanke sijoittuu linnuston päämuuttoreitin välittömään läheisyyteen, tulee Kovasinkankaan hankkeessa arvioida linnuston päämuuttoreitin ja lajikohtaisten päämuuttoreittien kattava yhteisvaikutustenarviointi ja varmistua muuttoreitin toimivuudesta.
 - Esitysmateriaalin muut tuulivoimahankkeet karttaan täydennykset: Oulun kaupungin puolella Kovasinkankaan kaakkoispuolella sijaitsee Liippaan tuulivoimahanke, jonka kaavoitusaloite on hyväksytty Oulun kaupungissa. Latvaselän tuulivoimahanke on vireillä (ei enää esisuunnittelussa).

Oulun museo- ja tiedekeskus on ilmoittanut, ettei arkeologian osalta päästä osallistumaan neuvotteluun.

Pohjois-Suomen Elinvoimakeskus oli ilmoittanut, ettei pääse osallistumaan neuvotteluun, ja ettei ole kommentoitavaa.

Niina Kangas (LVV):

- Elinvoimakeskuksesta tulee myös jatkossa pyytää lausunnot kaavasta.

Lupa- ja valvontavirasto, Niina Kangas:

- Hanke ollaan nyt aloittamassa uudelleen, selvitykset oli hyvin tuotu esille esityksessä. Maakuntakaavan tilanne tuli esiin liiton kommentissa.
- Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa alue sijoittuu pääasiallisesti maakuntakaavan tuulivoima-alueelle.
- Selvitykset tulee päivittää uusien päivitettyjen oppaiden mukaisesti. Myös selvitysten ajankohtaisuutta on syytä tarkastaa.
- Yhteisvaikutukset: Onko aiemmin laadittuja arviointeja tarkoitus päivittää yhteisvaikutusten osalta?

Erika Brusila:

- Yhteisvaikutusten arviointia päivitetään tarvittaessa ja huomioidaan Navettakankaan yhteydessä laadittuja selvityksiä.

Niina Kangas (LVV):

- Yhteisvaikutusten arviointia tulee päivittää tarvittavilta osin.
- Sähkönsiirto: yhteisten johtokäytävien hyödyntämistä tulee selvittää ja liittymismahdollisuudet tulee tarkistaa. Tilanteeseen on voinut tulla muutoksia.
- Pohjavesiasiat on hyvin kuvattu.

Lupa- ja valvontavirasto, Maria Ekholm-Peltonen:

- Olen ollut mukana GTK:n tekemässä tarkentavassa selvityksessä katsomassa kairauspaikkoja jne. Tutkimuksessa saatiin hyvää lisätietoa alueesta.
- Lähtökohta tutkimuksille ja selvityksille oli se, että alueelta ei ollut kovin tarkkoja tietoja pohjavesialueiden laajuudesta, erityisesti Tiironkankaan osalta. Alueiden laajuudesta on nyt saatu tarkempaa tietoa, eikä pohjavesialueiden rajauksia ole tarvinnut muuttaa. Yhteyttä voimaloiden ja pohjavesialueiden välillä ei ole.
- On kuitenkin edelleen syytä ottaa varovaisuusperiaatteen mukaan huomioon se, että voimalan etäisyys tulee olla riittävä. Konehuone jää pohjavesialueen rajan ulkopuolelle.
- Voivatko mahdolliset sammuustoimenpiteet tai muut aiheuttaa vaikutuksia? Lähtökohteisesti katson, että selvitykset ovat riittävät ja kaavassa määräyksin pohjavesien suojelua on hyvä tarkentaa.
- Voimalan 6 osalta ymmärretään hyvin, että se aiheuttaa huolta. Riskit ovat kuitenkin pienet.

Niina Kangas (LVV):

- Onko voimalaa 6 mahdollista siirtää kauemmas?

Erika Brusila (FCG):

- Siirtäminen olisi hyvin hankalaa. Mahdollisuutena on voimalakorkeuden pudottaminen muihin voimaloihin nähden tai kajoamislupa.
- FCG:n hydrogeologi on arvioinut, että kaavan voi viedä eteenpäin esitetyllä ratkaisulla.

Niina Kangas (LVV):

- Lähtökohteisesti meidän lausunnoissamme on esitetty, että voimalan kokonaiskorkeus tulisi olla minimietäisyys pohjavesialueelle. Hyvä, että lieventämistoimenpiteitä on myös mietitty.

Maria Ekholm-Peltonen (LVV):

- Tämä kokonaiskorkeuden mukainen etäisyys on varovaisuusperiaatteen nimissä yleisesti käytössä.

Lupa- ja valvontavirasto, Timo Leikas:

- Ei täydennettävää.

Oulun museo ja tiedekeskus, Marja Lähteenmäki:

- Ennakoaineistossa löytyi OAS:n lausunnot ja vastineet, mutta ensimmäisellä OAS:n nähtävilläolokierroksella ei annettu lausuntoa. Helmikuun nähtävilläolosta on annettu

lausunto, mutta aineistossa oli mukana vain arkeologian osuus, ei rakennetun kulttuurympäristön lausuntoa. Tämä tulee lisätä aineistoon.

- Vaikutusten arviointia olisi hyvä keskittää arvoalueiden ominaispiirteisiin, ei niiden kokoon.
- On hyvä, että maisemaselvitykset päivitetään uuden oppaan mukaisiksi. Nyt aineistossa esiintyy vaihtelevia etäisyysvyöhykkeitä.
- Laadukkaisiin karttoihin on hyvä kiinnittää huomiota. Näkymäalueanalyysin karttaan oli lisätty rakennukset, joka vaikeutti kuvan tulkintaa esim. lin keskustan osalta.
- Havainnekuvia oli hyvin lähialueen arvoalueilta ja olisi hyvä nähdä havainnekuvia myös kauempaa.
- Yöaikaisia havainnekuvia ei ollut aineistossa. Myös lentoestevaloja tulee myös havainnoida.
- Panoraamakuvat ovat hyviä havainnollistamaan vaikutuksia. Niiden lisäksi tulisi esittää havainnekuvia myös ihmissilmän näkökentän mukaisesti.
- Myös uudet hankkeet lähiympäristössä tulee huomioida havainnekuviissa ja yhteisvaikutusten arvioinnissa.

Niina Kangas (LVV):

- Maisemaosuus tulee täydentää
- Havainnekuvien osalta: Panoraamakuvat ovat paikallaan kuvaamaan tiettyjä asioita. Tulisi esittää myös ihmissilmän näkymää kuvaavia kuvia, sekä tiedot linsistä ja polttovälistä tulisi esittää. Kuvien vertailu on vaikeaa, jos tekniset parametrit vaihtelevat.

Paliskuntain yhdistys, Vilma Sanaksenaho:

- Kaavamääräykset: On hyvä, että kaavassa on esitetty poronhoitoa koskeva yleismääräys.
- Yleismääräyksessä *"Porotalouden poro- tai erotusaitaan tehtäviä uusia aukkoja tulee välttää ja käyttää jo olemassa olevia aukkoja sekä veräjiä"* olisi parempi käyttää sanan porotalouden sijaan sanaa poronhoidon.
- Kiimingin paliskunnan kanssa on käyty keskustelua, ja paliskunnan mukaan olisi tarpeen, että kaavassa olisi määräys siitä, että alueelle voidaan sallia poronhoidon kannalta tarvittavien rakenteiden rakentaminen, sillä alue sijaitsee poronhoitoalueen rajalla, ja vaikutusten arvioinnissa on todettu, että hanke voi vaikuttaa siihen, että porot liikkuvat kauemmaksi länteen ja poronhoitoalueen ulkopuolelle tuulivoimaloita vältellessään.
- Vaikutusten arviointi korostuu, kun hankkeessa ei ole YVA:a. Poronhoitoon kohdistuvat yhteisvaikutukset tulee myös arvioida.
- Esityksessä mainittiin, että hanketoimija on keskustellut Kiimingin paliskunnan kanssa. Paliskunnan mukaan keskustelua on käyty, mutta haittojen lieventämistoimia tai

korvausperiaatteita ei ole sovittu. Paliskunnan näkemyksen mukaan esteaidan jatkaminen voisi olla mahdollinen keino vaikutusten lieventämiselle.

lin kunta, Tapani Pukinkorva:

- LVV:n ja maakunnan liiton kommentissa tuli esille, että Isokankaan sähköasema alkaa olla ruuhkautunut. Yhteiset johtokäytävät ovat suositeltavia. Lin strateginen yleiskaava 2040 on tullut voimaan aiemman prosessin jälkeen, ja siinä tunnistettu ja tunnustettu paine kaavoittaa sähköaseman ympäristöä. Tämä tulee ottaa kaavoitustyössä huomioon.

lin vesiliikelaitos, Johanna Vakkuri:

- Alue on vesiliikelaitoksen ja lin kunnan nykyinen päävedenottoalue.
- Oli hyvä kuulla, että on mietitty lieventämistoimenpiteitä.

lin vesiliikelaitos, Visa Kämäräinen:

- Alueelle kulku on etelästä. Miten varmistetaan, että se toteutuu? Alueella on olemassa oleva tiestöä myös pohjoisen suunnalta.
- Tuulivoima-alueen läpi on kulku myös vedenottamolle. Miten toteutetaan korvaava kuluyhteys rakentamisaikana?

Erika Brusila (FCG):

- Viedään viestiä huolesta hanketoimijalle. Kulku muutettiin jo aiemman kaavan loppuvaiheessa. Huolehditään siitä, että kulku alueelle on etelästä.
- Tarkoitus olisi, että valisteluaineisto saadaan nähtäville mahdollisimman pian. Aineistoa päivitetään saadun palautteen mukaisesti.
- Ehdotusvaihe tulisi syksyllä nähtäville lin kunnan kokousaikataulut huomioiden.

5 Muut asiat

Ei muita asioita.

6 Kokouksen päättäminen

Muistio toimitetaan kommenteille läsnäolijoille. Valmis muistio toimitetaan kirjaamoon.

Puheenjohtaja päättää neuvottelun klo 13.46.

Muistion laatija

Mari Lahti

Jakelu

[Jakelu]

Tiedoksi

[Kenelle tiedoksi]